

WW- en loongerelateerde WGA-uitkering-andere opbouw en duur

Laatste wijzigingen in Wet werk en zekerheid

Een aantal van de laatste onderdelen van de Wet werk en zekerheid (Wwz) is per 1 januari 2016 in werking getreden. Als gevolg hiervan wordt de opbouw en de duur van de WW-uitkering gewijzigd. Deze wijzigingen doen zich ook voor bij de loongerelateerde WGA-uitkering.

Jan Mathies
AWVN

De WW is op 1 juli 2015 veranderd. Het is voor WW-ers aantrekkelijker om te werken tegen een lager salaris. Ook de berekening van de hoogte van de WW-uitkering is gewijzigd. Op 1 januari 2016 wordt de maximale duur van de WW teruggebracht. En wordt de opbouw van WW-rechten aangepast.

Recht op WW-uitkering

Als een werknemer werkloos wordt, moet worden beoordeeld of hij voor een WW-uitkering in aanmerking komt. Daarvoor moet de werknemer in ieder geval aan de referentie-eis voldoen. Dat wil zeggen dat hij in de laatste 36 kalenderweken voordat hij werkloos werd in ten minste 26 kalenderweken heeft gewerkt. Is dat het geval en voldoet hij aan de andere voorwaarden, dan heeft hij recht heeft op een WW-uitkering van minimaal 3 maanden. Als de werknemer aan de 4 uit 5-eis voldoet, dat wil zeggen dat hij in ten minste 4 van de laatste 5 kalenderjaren voorafgaand aan het jaar waarin hij werkloos is geworden aan de arbeidsverledeneis voldoet, dan komt hij in aanmerking voor een langere WW-uitkering. De duur van deze uitkering is afhankelijk van het arbeidsverleden van de werknemer.

Oude opbouwregeling WW-uitkering

Als de werknemer aan de 4 uit 5-eis voldoet moet daarom de duur van het arbeidsverleden worden vastgesteld om te kijken hoe lang de werknemer recht heeft op een WW-uitkering. Als het recht op WW ingaat voor 1 januari 2016 vindt opbouw volgens de oude systematiek plaats. Dat wil zeggen dat per jaar arbeidsverleden een maand WW-uitkering wordt opgebouwd. Voor de vaststelling van het arbeidsverleden telt een kalenderjaar over de periode van 1998 tot en met 2012 mee als gewerkt jaar als de werknemer in dat jaar over ten minste 52 dagen loon heeft ontvangen. Over de jaren vanaf 2013 telt een jaar mee als de werknemer in dat jaar over ten minste 208 uren loon heeft ontvangen.

Fictief en feitelijk arbeidsverleden

De informatie over het arbeidsverleden vanaf 1998 kan het UWV uit de polisadministratie halen. Dat geldt niet voor de jaren voor 1998. Daarom wordt over die jaren met een fictief arbeidsverleden gewerkt. Het fictieve arbeidsverleden is het aantal kalenderjaren vanaf (en met inbegrip) van het kalenderjaar waarin de werknemer 18 jaar werd tot 1998. Het uiteindelijke arbeidsverleden wordt berekend door het samentellen van het fictieve en het feitelijke arbeidsverleden. Per jaar arbeidsverleden bestaat recht op een maand WW-uitkering. Daarbij geldt een maximale uitkeringsduur van 38 maanden. Door de Wwz wijzigt de huidige opbouwsystematiek en de maximale duur van de WW-uitkering per 1 januari 2016 voor nieuwe uitkeringen die op of na die datum ingaan.

Nieuwe opbouwregeling WW-uitkering

Vanaf 1 januari 2016 geldt nog slechts over de eerste tien jaar van het arbeidsverleden een opbouw van één maand WW-uitkering per jaar arbeidsverleden. Na de eerste 10 jaar arbeidsverleden bouwt de werknemer per jaar arbeidsverleden nog slechts een halve maand op voor de WW. Het arbeidsverleden dat werknemers hebben opgebouwd vóór 2016 blijft in stand. Maar daarbij geldt wel voor werknemers die op 1 januari 2016 een arbeidsverleden van meer dan 24 jaar hebben dat ze te maken (kunnen) krijgen met de geleidelijke afbouw van de duur van de WW-uitkering tot het nieuwe maximum van 24 maanden.

Voorbeeld 1. WW-uitkeringsduur in 2018

Een werknemer geboren in 1981 wordt werkloos in 2018. Hij heeft vanaf 1 januari 1999 fulltime in loondienst gewerkt. De duur van zijn WW-uitkeringsduur wordt als volgt berekend:

Het feitelijke arbeidsverleden van 1999 tot 2016 bedraagt 17 jaar en het feitelijke arbeidsverleden van 2016 tot 2018 is 2 jaar. Dit betekent dat het totale arbeidsverleden 19 jaar bedraagt.

Tabel 1. Arbeidsverleden op 1 januari 2016

		Arbeidsverleden op 1 januari 2016 bepaalt in welke kolom iemand zit														
	kwartaal	>=38	37	36	35	34	33	32	31	30	29	28	27	26	25	24
2016	1	37	36	35	34	33	32	31	30	29	28	27	26	25	24	24
	2	36	35	34	33	32	31	30	29	28	27	26	25	24	24	24
	3	35	34	33	32	31	30	29	28	27	26	25	24	24	24	24
	4	34	33	32	31	30	29	28	27	26	25	24	24	24	24	24
2017	1	33	32	31	30	29	28	27	26	25	24	24	24	24	24	24
	2	32	31	30	29	28	27	26	25	24	24	24	24	24	24	24
	3	31	30	29	28	27	26	25	24	24	24	24	24	24	24	24
	4	30	29	28	27	26	25	24	24	24	24	24	24	24	24	24
2018	1	29	28	27	26	25	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24
	2	28	27	26	25	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24
	3	27	26	25	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24
	4	26	25	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24
2019	1	25	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24
	2	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24

Het arbeidsverleden dat is opgebouwd voor 2016 telt mee voor 17 maanden omdat het opgebouwde arbeidsverleden voor 2016 wordt gerespecteerd. Voor het arbeidsverleden dat is opgebouwd over de jaren 2016 tot 2018, geldt dat voor elk jaar een halve maand uitkering wordt opgebouwd ($2 \times 0,5 = 1$ maand). De maximale WW-duur voor deze werknemer komt daarmee uit op 18 maanden.

Voorbeeld 2. WW-uitkeringsduur in 2020

Een werknemer geboren in 1985 wordt werkloos in 2020. Hij heeft vanaf 1 januari 2007 fulltime in loondienst gewerkt. De duur van zijn WW-uitkeringsduur wordt als volgt berekend:

Het feitelijk arbeidsverleden van 2007 tot 2016 is 9 jaar en het feitelijk arbeidsverleden van 2016 tot 2020 bedraagt 4 jaar zodat het totale arbeidsverleden 13 jaar bedraagt.

Het arbeidsverleden dat is opgebouwd voor 2016 telt mee voor 9 maanden. Het opgebouwde arbeidsverleden voor 2016 wordt immers gerespecteerd.

De eerste tien jaar telt voor de opbouw van de WW-uitkering één maand per jaar arbeidsverleden. Daarom telt het arbeidsverleden over 2016 ook nog mee voor één maand WW-uitkering.

Over het arbeidsverleden dat is opgebouwd over de jaren 2017 tot 2020, geldt dat voor elk jaar een halve maand WW wordt opgebouwd ($3 \times 0,5 = 1,5$ maand).

De totale WW-duur voor deze werknemer komt daarmee uit op 11,5 maanden.

Beperking duur WW-uitkering

De maximumduur van de WW-uitkering, die voor uitkeringen die ingegaan zijn voor 1 januari 2016 38 maanden

bedraagt, is met ingang van 2016 verlaagd naar 24 maanden.

Als een werknemer op 1 januari 2016 al meer dan 24 maanden recht op WW heeft opgebouwd, dan wordt dit recht op grond van een overgangsregeling geleidelijk aan teruggebracht. Deze regeling houdt in dat de maximale WW-duur – voor alle potentiële rechten met een duur van meer dan 24 maanden op 1 januari 2016 – steeds per de eerste dag van een kwartaal met een maand wordt verkort tot de maximale duur van 24 maanden is bereikt. Daardoor is uiteindelijk de maximale duur per 1 april 2019 voor iedereen teruggebracht tot de beoogde 24 maanden.

Afbouwregeling

De afbouw verloopt volgens bovenstaande tabel. De afbouwregeling volgens de tabel is alleen van toepassing op nieuwe WW-uitkeringen die ontstaan zijn op of na 1 januari 2016. Uitkeringen die voor deze 1 januari 2016 zijn ingegaan worden niet door de (verdere) bekorting van de WW-duur geraakt.

Nieuw recht

Als er een nieuw recht ontstaat van meer dan 24 maanden, dan wordt aan de hand van de vanaf 1 januari 2016 geldende WW-systematiek, met toepassing van de tabel de maximale WW-duur bepaald.

Als er na een werkhervatting vanuit een oude WW-uitkering een nieuw recht ontstaat terwijl de werknemer niet aan de jareneis (4 uit 5 jaar) voldoet wordt de resterende duur van de (oude) WW-uitkering doorgeschoven. Als een werknemer na beëindiging van de WW-uitkering door een werkhervatting opnieuw werkloos wordt, maar

niet voldoet aan de referte-eis (26 uit 36 weken) en er dus geen nieuw recht ontstaat herleeft het oude recht. In deze gevallen wordt de tabel dus niet toegepast.

Voorbeeld 3. WW-uitkeringsduur in 2017

Een werknemer geboren in 1961 wordt werkloos op 1 januari 2017. Hij heeft vanaf 1 januari 1987 fulltime in loondienst gewerkt. Zijn WW-uitkeringsduur wordt als volgt berekend:

Het fictief arbeidsverleden van 1979 tot 1998 bedraagt 19 jaar. Zijn feitelijk arbeidsverleden over de periode van 1998 tot 2017 is 19 jaar. Het totale arbeidsverleden is dus 38 jaar.

Als de nieuwe regels voor opbouw en duur direct zouden worden toegepast zou de werknemer een WW-uitkering van 24 maanden krijgen. Maar door de geleidelijke afbouw wordt de duur van de uitkering als volgt berekend. Op basis van de oude wettelijke bepalingen zou deze werknemer op 1 januari 2016 een uitkeringsduur van 38 maanden hebben gekregen. Aangezien dit langer is dan 24 maanden, wordt de uitkeringsduur ingekort met één maand per verstreken kwartaal, inclusief het kwartaal waarin de eerste werkloosheidsdag ligt. De eerste werkloosheidsdag is 1 januari 2017 en ligt daarmee in het vijfde kwartaal. De WW-uitkeringsduur wordt met vijf maanden verkort en bedraagt 33 maanden.

De loongerelateerde WGA

De opbouw en de duur van de loongerelateerde WGA-uitkering kent dezelfde systematiek als de WW. Daarom is

in de Wwz geregeld dat de beperking van de opbouw en de duur van de loongerelateerde uitkering op dezelfde manier doorwerken in de WGA. Dit betekent dat de opbouw en de duur van de loongerelateerde WGA ook volgens de systematiek van de WW wordt gewijzigd per 1 januari 2016.

Reparatie WW/WGA-maatregelen

De wijziging van de opbouw en de duur van de WW en de loongerelateerde WGA vloeien voort uit het Sociaal Akkoord. In het Sociaal Akkoord werd oorspronkelijk nog alleen gesproken over wijziging van de opbouw en duur van de WW, maar later is onderkend dat deze wijzigingen ook doorwerken in de WGA. In het Sociaal Akkoord is afgesproken dat sociale partners via cao-afspraken een private aanvulling van maximaal 14 maanden op de WW zullen regelen. Later is door de Stichting van de Arbeid aangegeven dat bedoeld is dat ook de opbouw en de duur van de loongerelateerde WGA-uitkering gerepareerd moet kunnen worden.

Via een dergelijke regeling kunnen de wettelijke verkorting van opbouw en duur van de WW en de loongerelateerde WGA feitelijk dus weer ongedaan gemaakt.

De komende tijd moet duidelijk worden hoe deze reparatie plaats moet vinden en door wie een dergelijke regeling zou kunnen worden uitgevoerd.

<http://tinyurl.com/aanpassWW>